

20
lat



DLA LUDZI I PRZYRODY

Warszawa, 5 kwietnia 2011



Biopaliwa – ratunek dla klimatu czy zagrożenie dla przyrody?

Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków, mając na uwadze wnioski płynące z najnowszego raportu Instytutu Europejskiej Polityki Ochrony Środowiska (IEEP), w koalicji z innymi organizacjami pozarządowymi, wzywa Unię Europejską oraz poszczególne państwa członkowskie do wsparcia propozycji legislacyjnych uwzględniających pełną ocenę wpływu biopaliw oraz korekty planów w zakresie rozwoju biopaliw. Raport IEEP wskazuje, że do roku 2020 wykorzystanie biopaliw może spowodować dodatkową emisję do 64.4 milionów CO₂ netto. To tak, jak by na europejskich drogach przybyło od 14.2 do 29.2 milionów samochodów. Oznacza to, że zamiast spodziewanej redukcji emisji CO₂ o 35 do 50% w stosunku do paliw kopalnych, dodatkowe biopaliwa na unijnym rynku będą średnio o 81% do 167% gorsze dla klimatu, niż paliwa kopalne.

Najnowszy raport Instytutu Europejskiej Polityki Ochrony Środowiska (IEEP) został zaprezentowany 5 kwietnia 2011 r. w Warszawie na seminarium Ogólnopolskiego Towarzystwa Ochrony Ptaków pt. „Biopaliwa ratunkiem dla klimatu czy zagrożeniem dla przyrody?”.

Raport IEEP wykazał, że zaspokojenie zapotrzebowania UE na biopaliwa będzie wymagało objęcia nawet do 79 000 km², czyli obszaru zbliżonego do powierzchni Czech, nowymi uprawami rolnymi. Stworzy to ogromne zagrożenie dla lasów i innych ekosystemów naturalnych, a także dla ludności najuboższych rejonów Świata. Zmiana w użytkowaniu gruntów na taką skalę przyczyni się do uwolnienia ogromnych ilości CO₂, co stworzy większe zagrożenie dla klimatu, niż produkcja tej samej ilości energii w oparciu o spalanie paliw kopalnych.

„Produkcja biopaliw może pośrednio wpłynąć na wylesianie i przekształcenie terenów, w tym zmiany w użytkowaniu wrażliwych ekosystemów. Kiedy istniejące użytki rolne są zagospodarowywane pod uprawę roślin energetycznych, produkcja rolna na inne cele musi zostać przesunięta w inne miejsca, aby zaspokoić wciąż rosnące zapotrzebowanie na żywność. Takie przesunięcie odbywa się często kosztem lasów, użytków zielonych, torfowisk i innych ekosystemów magazynujących duże ilości węgla organicznego. W konsekwencji, przyczynia się to do znacznego wzrostu emisji gazów cieplarnianych z gleby i usuniętej roślinności. W związku z tym, przy ocenie wpływu polityki UE w zakresie biopaliw, a także planowaniu przyszłych zapisów legislacyjnych powinny być brane pod uwagę pośrednie zmiany w użytkowaniu gruntów (ILUC)” – podkreśla Marek Jobda z OTOP.

20
lat



DLA LUDZI I PRZYRODY

Zmiana użytkowania gruntów na skalę, jaką przewidują zapisy Planów OZE* poszczególnych państw członkowskich UE, będzie się wiązała z emisją od 1003 do 1668 milionów ton ekwiwalentu CO₂ z roślinności i gleby. Stanowi to około 6% całkowitej emisji z transportu w UE lub 12% emisji pochodzącej z unijnego rolnictwa. Realizacja tylko polskich planów dotyczących rozwoju biopaliw do roku 2020 spowoduje taką emisję CO₂ jak od 0,93 do 1,99 miliona samochodów.

„Zmiany w użytkowaniu gruntów na taką skalę może przyczynić się do jeszcze większego spadku liczebności ptaków krajobrazu rolnego. Jest to grupa należąca do najbardziej zagrożonych w Europie. Dodatkowo europejskie zapotrzebowanie na biopaliwa wpływa na wzrost ich produkcji również poza Europą, a tym samym możemy przyczynić się do – już dziś obserwowanego – procesu niszczenia lasów tropikalnych, które należą do najważniejszych ostoj ptaków na świecie” – mówi Marek Jobda, specjalista ds. bioróżnorodności obszarów wiejskich z Ogólnopolskiego Towarzystwa Ochrony Ptaków.

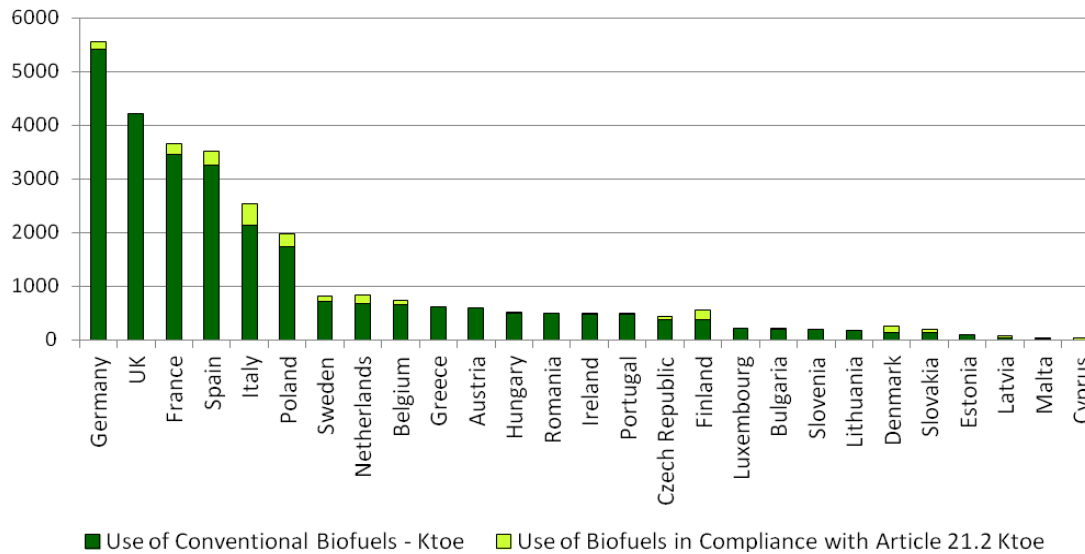
Mając na uwadze wnioski płynące z raportu IEEP, Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków oraz BirdLife International, w koalicji z innymi organizacjami pozarządowymi, wzywa Unię Europejską oraz poszczególne państwa członkowskie do:

- **wsparcia propozycji legislacyjnych uwzględniających pełną ocenę wpływu biopaliw** – UE powinna brać pod uwagę wiarygodne źródła na temat pełnego oddziaływania biopaliw na emisję gazów cieplarnianych;
- **korekty planów w zakresie rozwoju biopaliw** – w tym zmianę zapisów w Planach OZE, ograniczając tym samym wsparcie dla rozwiązań powodujących wzrost emisji gazów cieplarnianych, a także stwarzających zagrożenie dla różnorodności biologicznej oraz dla bezpieczeństwa żywnościowego.

Raport dotyczący biopaliw IEEP

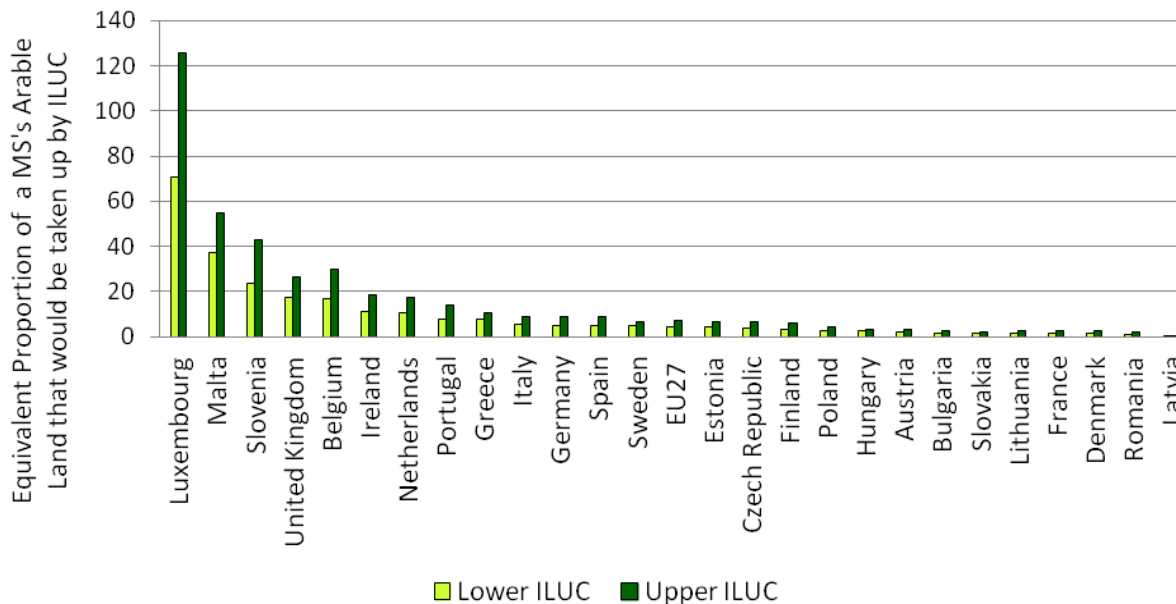
W oparciu o dane zamieszczone w Planach OZE przedłożonych przez poszczególne państwa członkowskie UE, Instytut Europejskiej Polityki Ochrony Środowiska (IEEP) przeprowadził analizę dotyczącą wpływu rozwoju zapotrzebowania na biopaliwa, na zmiany w emisji CO₂ oraz użytkowanie terenu do roku 2020. Jest to pierwsze opracowanie zbiorcze uwzględniające Plany OZE oraz oddziaływania wynikające z tzw. „pośrednich zmian w użytkowaniu gruntów” (ILUC) związanych z wykorzystaniem biopaliw. Raport IEEP został opublikowany w listopadzie 2010, a jego uaktualnienie, obejmujące również dane z Polski, zostało przygotowane w marcu 2011. Jest to, jak dotychczas, najpełniejsze opracowanie dotyczące wpływu biopaliw na środowisko.

DLA LUDZI I PRZYRODY



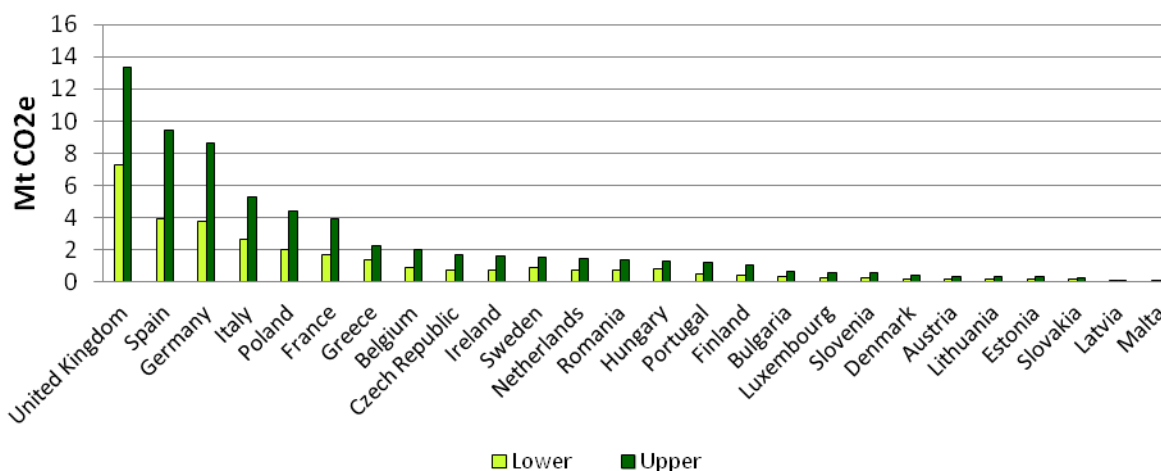
Wykres 1:

Wykorzystanie biopaliw w poszczególnych państwach członkowskich UE w roku 2020; na podstawie danych zawartych w Planach OZE – w kilotonach ekwiwalentu oleju (Ktoe)



Wykres 2:

Pośrednie zmiany w użytkowaniu gruntów (ILUC) spowodowane planowanym rozwojem biopaliw w poszczególnych państwach UE, jako odsetek powierzchni gruntów ornych w danym kraju



Wykres 3

Dodatkowa emisja gazów cieplarnianych netto na skutek wykorzystania biopaliw, uwzględniająca pośrednie zmiany w użytkowaniu gruntów (ILUC) wynikające ze wzrostu zapotrzebowania na biopaliwa do roku 2020

*Słowniczek:

Dyrektywa RED – dyrektywa 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych. Zgodnie z nią do 2020 roku wszystkie państwa członkowskie UE są zobowiązane do zaspokajania 10% energii w transporcie drogowym ze źródeł odnawialnych, w tym ze spalania biopaliw.

Plan OZE – Krajowy Plan Działań w Zakresie Energii ze Źródeł Odnawialnych; dokument sporządzany przez państwa członkowskie UE w myśl zapisów dyrektywy RED.

ILUC – indirect land use change, czyli pośrednie zmiany w użytkowaniu gruntów wynikające z rozwoju upraw na potrzeby produkcji biopaliw.

Pełen tekst raportu IEEP oraz więcej informacji na temat wpływu biopaliw można znaleźć na stronach internetowych: www.otop.org.pl, <http://europe.birdlife.org>, www.ieep.eu

Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków (OTOP)

to działająca od dwudziestu lat organizacja pozarządowa o statusie pożytku publicznego, zajmująca się ochroną dzikich ptaków i miejsc, w których one żyją. Celem Towarzystwa jest zachowanie dziedzictwa przyrodniczego dla dobra obecnych i przyszłych pokoleń. Jego działania wspiera rzesza kilkunastu tysięcy członków, wolontariuszy i sympatyków. OTOP jest polskim partnerem światowej federacji towarzystw ochrony ptaków – BirdLife International.

Po 20 latach istnienia OTOP to:

- Ponad 800 ha rezerwatów, w których prowadzona jest czynna ochrona przyrody
- 174 ostoje ptaków (IBA), w tym 110 objętych regularnym monitoringiem zagrożeń
- 159 lęgowych gatunków ptaków objętych regularnym monitoringiem
- 2.500 nakładu kwartalnika "Ptaki"
- 800 wolontariuszy
- 4.0 00 członków
- 10.000 zadeklarowanych sympatyków
- 50.000 dzieci objętych programem edukacyjnym

Więcej informacji o działaniach OTOP na: www.otop.org.pl